

Osteologisk analys av brända ben från Kvibille och Slättåkra

FRÅN ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR 2019

Helene Wilhelmson

Osteologisk analys
RAÅ L2018:1098, L2018:1123
Kvibille och Slättåkra sn

Hallands län

SYDSVENSK ARKEOLOGI
ANALYSRAPPORT 2019:3

--	--	--	--

Utgiven av: Sydsvensk Arkeologi
Box 134
291 22 Kristianstad
044-13 58 00
www.sydsvenskarkeologi.se

Osteologisk analys av brända ben från Kvibille och Slättåkra
Från arkeologiska undersökningar 2019

Helene Wilhelmson

Osteologisk analys 2019
L2018:1098, L2018:1123
Kvibille och Slättåkra socknar, Hallands län
Sydsvensk Arkeologi Analysrapport 2019:3

© Sydsvensk Arkeologi 2019

Grafisk form: Anders Gutehall

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	4
Material och metod	4
MATERIAL	4
METOD	4
Referensmaterial	4
Bränningsgrad	4
Tafonomi	4
Resultat	5

Sammanfattning

Brända ben från fyra olika anläggningar (A4047, A200, A4270 och A5147) analyserades osteologiskt. Människa gick ej att identifiera och djurbenen gick endast att arbestämma i ett fall (gris i A4270). Den höga bränningsgraden och fragmenteringen begränsar möjligheterna till närmare bedömning samt tolkningar av materialet.

Inledning

I samband med en arkeologisk undersökning, utförd av Kulturmiljö Halland 2019 tillvaratogs brända ben. Dessa lämnades in till Sydsvenskarkeologi AB för osteologisk analys. Resultaten från denna analys presenteras i denna rapport.

Material och metod

MATERIAL

Det fanns brända ben i tre anläggningar (A4047, A200, A4207). Det tillgängliga materialet var mycket litet och vägde totalt bara 5,47 g.

METOD

Benen tvättades ej utan borstades vid behov för att avlägsna sand och eventuellt sot. Det mesta av jorden/sanden föll av vid analysen då materialet torkade upp och vid handhavande.

Bestämningarna, registrering samt rapportering gjordes av fil dr. osteologi Helene Wilhelmson vid Sydsvensk arkeologi AB.

Referensmaterial

Analysen har skett med hjälp av referenssamlingarna Sydsvensk arkeologi AB i Malmö. Materialet har, delvis, bestämts till art eller släkte, element, och sida. Då förutsättningen för analysen var att den måste ske inom en given tidsram är analysen endast översiktlig då tidsramen inte tillät en mer detaljerad analys.

Bränningsgrad

Bränningsgrad registrerades översiktligt baserad på färg enligt nedan:

- Högsta: allt är helt genomkalcinerat och vitt i alla brottytor. Materialet är bränt vid hög temperatur och under tillräckligt lång tid för att allt organiskt material i benet skall försvinna fullständigt.
- Lägsta: benen (oftast större fragment) är ljubruna till svarta i färgen
- Mellan: Benen har antingen en grå eller blå färg eller en kombination av minst två färger (vit-grå-blå-svart-brun) inom samma ben. Även sandwicheffekt räknas med i denna kategori.

Dessa olika kategorier separerades viktmässigt vid registrering av materialet.

Tafonomi

Graden och typen av fragmentering av benen är av intresse för att klargöra materialets tafonomiska historia vid och efter bränningen. Fragmentering som uppstår vid utgrävning och handhavandet ger nya brottytor (skarpa kanter, ingen

jord/färgning i brottytor). Hantering, inklusive bränning, och eventuell exponering för elementen (vatten, jord, vind osv) ger en annan typ av fragmentering med brott med mjukare kanter och färgning av jord i brottytor.

Resultat

Resultaten av de osteologiska bedömningarna för samtliga anläggningar med brända ben summeras i Tabell 1.

Materialet var mycket hårt bränt och generellt väldigt fragmenterat, både i samband med utgrävning/handhavande och sedan tidigare. Ingen av anläggningarna innehöll brända ben från människa. Djur förekom varav ett något större fragment kunde artbestämmas; en falang av gris. Att detta ben gick att identifiera beror på dess tydliga morfologi som väl klarar hård bränning då det är kompakt. Den höga bränningsgraden och fragmenteringen begränsar möjligheterna till närmare bedömning samt diskussion kring eventuella mönster i deponering osv.

Det lilla materialet lämpar sig inte för ytterligare tolkningar kring anläggningarnas funktion. Det finns inget som pekar på att det kan röra sig om brandgravar eller i övrigt som indikerar någon annan specifik funktion. Det kan vara fråga om boplatmaterial men inte heller detta kan beläggas utifrån detta sparsamma material.

Tabell 1. Översikt över osteologiska bedömningar för alla anläggningar.

Anläggning	Animal/ human	Art	Element	Del	Vikt (g)	Färg	Tafonomi/slitage	Bränningsgrad	Fynd id
A4047	animal/ human		rörben		0,16	vit	mjuka ytor	högsta	L2018:1123; VM300025:7
A4047	animal/ human		rörben		0,53	vit	färska brott- mycket poröst, jord	högsta	VM300025:1
A200	animal/ human		rörben?		0,05	vit	färska brott- mycket poröst, jord	högsta	L2018:1098; VM300022:1
A4270	animal	Sus scrofa	Ph II	proximal	0,68	vit	relativt komplett led	högsta	L 2018:1123; VM30025:5
A4270	animal	Möjligen Sus scrofa?	dentes		1,50	vit	mycket skör, delvis anlag? Troligen fragment från en enda tand. Möjligen intressant att pussla ihop?	högsta	L 2018:1123; VM30025:5
A4270	animal + animal?		rörben		2,33	vit		högsta	L 2018:1123; VM30025:5
A4270	animal?		axial/ kranie?		0,18	vit		högsta	L 2018:1123; VM30025:5
A5147	animal/ human				0,04	vit		högsta	L2018:1125; VM300026:2

SYDSVENSK ARKEOLOGI RAPPORTSERIE ANALYSER 2019

1. Osteologisk analys av bl.a. brandgrav. Från undersökning inom RAÄ 122, Eftra sn. Osteologisk analys. Kulturmiljö Halland. Helene Wilhelmson.
2. Osteologisk analys av brända ben. Från Skummeslöv sn, RAÄ 26. Osteologisk analys. Kulturmiljö Halland. Helene Wilhelmson.
3. Osteologisk analys av brända ben från Kvibille och Slättåkra. Från arkeologiska undersökningar 2019. Osteologisk analys. Kulturmiljö Halland. Helene Wilhelmson.

Osteologisk analys av brända ben
från Kvibille och Slättåkra
FRÅN ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGAR 2019